

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УКРАЇНОЗНАВЧИЙ ВИМІР У СУЧАСНІЙ НАУЦІ:
ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТ
Матеріали VIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
24 квітня 2026 року

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕІ
(Посвідчення УкрІНТЕІ про реєстрацію
№ 851 від 21.11.2025 р.)

Миколаїв
2026

УДК 001:008(477)

У-45

Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, 24 квітня 2026 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2026.

У матеріалах збірника VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект» порушено питання інноваційних підходів в методиці викладання гуманітарних курсів у закладах вищої освіти; сучасні проблеми функціонування української мови й мов національних меншин у загальноосвітній та вищій школі; феномен ментальної стійкості нашого народу в протистоянні російській військовій агресії; особливості вітчизняної культури в контексті європейської. Частина досліджень присвячена сучасним подіям та діяльності конкретних постатей у контексті об'єктивного вивчення історії й культури нашого регіону, а також історія України: від найдавніших часів до сьогодення.

Редакційна колегія:

д-р. техн. н., акад. В'ячеслав Шебанін; д-р. пед. н., проф. Наталія Шарата; канд. екон. н., доц. Олександр Біліченко; д-р. екон. н., проф. Олена Довгаль; канд. філол. н., доц. Тетяна Кравченко; канд. іст. н., доц. Ганна Побережець; ст. лаб. кафедри українознавства та суспільних наук Юлія Мельніченко; лаб. кафедри українознавства та суспільних наук Ірина Талюта.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Секція «Інноваційні підходи в методиці викладання гуманітарних курсів у
закладах вищої освіти»

Гордієць І. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	9
Коваленко О., Крицька А. ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ПІД ЧАС СПІЛКУВАННЯ (МОВНА НЕВПЕВНЕНІСТЬ): РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ЯК МОВНОГО ФАСИЛІТАТОРА	12
Кривцов Д. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ВИКЛАДАЧА ГУМАНІТАРНИХ КУРСІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗСУ	15
Кривцова О. СИМУЛЯЦІЙНІ ТРЕНІНГИ ТА РОЛЬОВІ ІГРИ В ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ КУРСАНТІВ ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	18
Лук'яненко С. KEYС-МЕТОД НА ОСНОВІ БОЙОВОГО ДОСВІДУ ЗСУ У ВИКЛАДАННІ ВІЙСЬКОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	21
Марковська А. ENHANCING STUDENTS' COGNITIVE ACTIVITY THROUGH THE IMPLEMENTATING OF THE LATEST LEARNING TECHNOLOGIES	25
Марценюк А. ОСВІТНІ ТРЕНДИ ТА МЕТОДИЧНІ РОДЗИНКИ СУЧАСНОГО ЗАНЯТТЯ З ДИСЦИПЛІН ФІЛОЛОГІЧНОГО КУРСУ	26
Побережець Г. ПОСТАТІ ВИДАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ АГРАРІЇВ І НАУКОВЦІВ У ЗМІСТІ ІНТЕГРОВАНИХ ЗАНЯТЬ ГУМАНІТАРНОГО ТА ФАХОВОГО ЦИКЛІВ	30
Рускуліс Л., Васейко А. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ РИТОРИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	33
Рускуліс Л., Васильєва В. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	35
Рускуліс Л., Дімірова Н. "КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	37
Рускуліс Л., Манакова Л. SMART-ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ	40
Рускуліс Л., Пономаренко В. РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	42
Рускуліс Л., Пономаренко С. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	45
Рускуліс Л., Тодорова Ю. ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОЇ ГРАМОТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	47
Саламатіна О. INNOVATIVE METHODS OF TEACHING ENGLISH IN NON-LINGUISTIC UNIVERSITIES: FEATURES AND ADVANTAGES	49
Тішечкіна К. TASK-BASED LEARNING У ВИКЛАДАННІ МОВ: ЕФЕКТИВНІСТЬ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	52
Шулюк Н. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	54

Секція «Сучасні проблеми функціонування української мови й мов
національних меншин у загальноосвітній та вищій школі»

Кравченко Т. ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІДДІЄСЛІВНИХ ІМЕННИКІВ У ТЕРМІНОЛОГІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	58
Кравченко Т., Вовченко І. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ФІНАНСОВИХ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	60
Кравченко Т., Коржова В. ДОСЛІДЖЕННЯ РОДОВОДУ ТА ПОХОДЖЕННЯ ПРИЗВИЩА КОРЖОВ(А) У КОНТЕКСТІ МОВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОДИНИ	63

Кравченко Т., Кувшиннікова Я. СИМВОЛІКА КОЛЬОРІВ У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	65
Кравченко Т., Федчерова Є. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФЕМІНІТИВІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	67
Матвієнко Людмила, Любич Дар'я ЗНАЧИМІСТЬ СУРЖИКУ У ФОРМУВАННІ МОВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	69
Мельніченко Ю. ЗАПОЗИЧЕННЯ ЧИ ЗАСМІЧЕННЯ? РОЛЬ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	72
Рускуліс Л., Григоренко А. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З НАУКОВИМ ТЕКСТОМ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	74
Шарата Н., Волохова А. РЕПРЕСОВАНІ СЛОВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	77
Шарата Н., Головачук А. ЧИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	80
Шарата Н., Кісліцина А. ДІАЛЕКТ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ	82
Секція «Феномен ментальної стійкості нашого народу в протистоянні російській воєнній агресії»	
Курепін В. ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ МОЛОДІ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВІЙНУ	85
Курепін В., Дідняк А. СТІЙКІСТЬ СВІДОМОСТІ: ЯК УКРАЇНЦІ ПРОТИСТОЯЛИ ВОЄННИМ ЗАГРОЗАМ	88
Курепін В., Лотарева Д. УКРАЇНЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФЕНОМЕН АДАПТАЦІЇ	91
Маєр Ю. БАГАТОРІВНЕВА ДЕТЕРМІНАЦІЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	94
Муляр В. РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА І МЕНТАЛЬНА СТІЙКІСТЬ УКРАЇНЦІВ	97
Тюганова М. РОЛЬ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ У ФОРМУВАННІ МЕНТАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДЛІТКІВ	100
Секція «Особливості вітчизняної культури в контексті європейської»	
Божкова Г. ПОВОЄННІ ДЕПОРТАЦІЇ ТА ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ	104
Кравченко Т., Бондаренко Д. ФОЛЬКЛОР ЯК ДЖЕРЕЛО УКРАЇНОЗНАВЧИХ ЗНАНЬ	106
Кравченко Т., Корнієнко Т. СПЕЦИФІКА УКРАЇНОЗНАВЧОГО ЗНАННЯ В СИСТЕМІ ГУМАНІТАРНИХ НАУК ХХІ СТОЛІТТЯ	109
Матвієнко Л., Філатова В. БІОФІЛЬНІ ПРИНЦИПИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ІНТЕР'ЄРІ	111
Побережець Г., Коваль О. ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ПОЛІТИЧНИЙ ТА ІНДЕТИФІКАЦІЙНИЙ ВІМИР	113
Суріна Г. ПРИКЛАДНІ ТА ПУБЛІЧНІ ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ДЛЯ АГРАРНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	116
Секція «Сучасні події та діяльність конкретних постатей у контексті об'єктивного вивчення історії й культури нашого регіону.»	
Побережець Г., Петренчук С. РОЛЬ МОЛОДІ У ПРОЦЕСАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО ОНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	119
Снитко І. ВИЗНАЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИК АНТИЧНОЇ НУМІЗМАТИКИ ВЛАДИЛЕН АНОХІН	121
Секція «Історія України: від найдавніших часів до сьогодення»	
Борисова – Ярига А. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА МИКОЛАЇВЦІНІ	123

Гребенников В.	ОСОБЛИВОСТІ ПОСЕЛЕННЯ ДОБИ ФІНАЛЬНОЇ БРОНЗИ	ОКТАБРІ	125
Побережець Г.	ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ШІСТДЕСЯТНИКІВ		128
Побережець Г., Барткова А.	РОЛЬ НАРОДУ У ПРОЦЕСІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ		130
Побережець Г., Бондар І.	ЛІКВІДАЦІЯ ГЕТЬМАНЩИНИ		134
Побережець Г., Бондаренко Д.	ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ НА ШЛЯХУ ДО	СТАНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ	138
Побережець Г., Вовченко І.	ВНЕСОК ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ У СТАНОВЛЕННЯ	УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	141
Побережець Г., Волочай Н.	ВПЛИВ	ШІСТДЕСЯТНИЦТВА	НА
	ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ УКРАЇНИ		143
Побережець Г., Годик О.	ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ У ПЕРІОД КИЇВСЬКОЇ РУСИ		146
Побережець Г., Золотих С.	ФЕДЕРАТИВНИЙ УСТРІЙ СРСР: РОЛЬ ТА АВТОНОМІЯ	УКРАЇНИ	148
Побережець Г., Зюкіна Ю.	ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ ПІД ЧАС НАЦІОНАЛЬНО-	ВИЗВОЛЬНОГО ЗМАГАННЯ В УКРАЇНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ	151
Побережець Г., Карявка Ю.	ЕТАПИ	СТАНОВЛЕННЯ	УКРАЇНСЬКОЇ
	ДЕРЖАВНОСТІ		154
Побережець Г., Кувшиннікова Я.	СИМВОЛІКА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: ВІД	ТРИЗУБА КНЯЗІВ ДО ГЕРБА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	156
Побережець Г., Панчук А.	ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД	РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ	159
Побережець Г., Прогонюк К.	ПІДОЗРІЛІ ПОЛІТИЧНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ	РЕВОЛЮЦІЇ В УКРАЇНІ КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ	162
Побережець Г., Романчук Р.	ЗНАЧЕННЯ УНІВЕРСАЛІВ УЦР		165
Побережець Г., Соловйов Д.	КИЇВСЬКА РУСЬ ЯК ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ	ДЕРЖАВНОСТІ	167
Побережець Г., Стельмах С.	ВОЛИНСЬКА	ТРАГЕДІЯ:	СПІЛЬНА
	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УКРАЇНЦІВ ТА ПОЛЯКІВ		169
Побережець Г., Трофименко І.	ДЕРЖАВОТВОРЧІ	ТРАДИЦІЇ	ГАЛИЦЬКО-
	ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ		172
Побережець Г., Федчерова Є.	ТАЄМНІ ОРГАНІЗАЦІЇ І БРАТСТВА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ	XIX СТ. ЯК ОСНОВА УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ	174
Побережець Г., Чокова С.	РОЛЬ КОНСТИТУЦІЇ В УТВЕРДЖЕННІ ДЕМОКРАТИЧНОЇ	ДЕРЖАВИ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	177

запорукою гендерної рівності в суспільстві й важливим елементом нашої мови.

Література

1. Брус М. П. Фемінітиви в українській мові: генеза, еволюція, функціонування: монографія. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 440 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/pv/2237.pdf> (дата звернення: 23.03.2026)
2. Гмиря Л.В., Мунтян О.О. Еволюція вживання фемінітивів в українській мові. Вісник науки та освіти (Серія "Філологія", Серія "Педагогіка", Серія "Соціологія", Серія "Культура і мистецтво", Серія "Історія та археологія"). 2023. № 8 (14). С. 40-53.
3. День вчителя і вчительки: Коли ми полюбимо фемінітиви в українській мові? URL: <https://osvitoria.media/experience/den-vchytelya-i-vchytelky-koly-my-polyubymo-feminityv-v-ukrayinskij-movi/> (дата звернення: 23.03.2026)
4. Лозова М.С. Фемінітиви у новій версії українського правопису. URL: <https://kppk.com.ua/pedrada/Lozova.pdf> (дата звернення: 23.03.2026)
5. Утворення та вживання фемінітивів в українській мові. URL: <https://trend-ua.club/utvorennja-ta-vzhyvannja-feminityviv-v-ukrainskij-movi.html> (дата звернення: 23.03.2026)

Матвієнко Людмила – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Любич Дар'я – здобувачка вищої освіти спеціальності В2 Дизайн, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ЗНАЧИМІСТЬ СУРЖИКУ У ФОРМУВАННІ МОВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

У статті аналізується використання суржику як складника сучасного комунікативного досвіду українців. Досліджуються історико-географічні причини поширення змішаного мовлення на Сході та Півдні України та його трансформацію в інструмент патріотичного опору під час війни.

У сучасних умовах розвитку українського суспільства питання мови набуває особливої актуальності. Повномасштабна війна, що розпочалася у 2022 році, значно вплинула на мовну ситуацію в Україні, спричинивши активний перехід значної частини населення на українську мову. Для багатьох українська мова стала не просто засобом спілкування, а важливим проявом національної позиції та самоідентифікації. Водночас у мовленнєвій практиці українців, особливо молоді, залишається поширеним явище суржику –

змішаного мовлення, що поєднує елементи української та російської мов. Сучасні дослідження та публічні висловлювання фахівців свідчать про неоднозначне ставлення до цього явища.

Суржик – це стійка змішана форма мови, що виникає через поєднання елементів української та російської мов. У деяких випадках до нього можуть додаватися елементи інших мов, але найпоширеніша форма – це комбінація української та російської лексики та граматики [4]. Суржик відрізняється від макаронічної мови тим, що його використання є регулярним і стійким, а не випадковим або гумористичним явищем. У сучасному дискурсі його часто розглядають не лише як відхилення від літературної норми, а і як реальне явище повсякденного спілкування, яке потребує не стільки осуду, скільки осмислення. За словами уповноваженої із захисту державної мови Олени Івановської, суржик є об'єктивною реальністю сучасного спілкування, а для частини мовців може бути навіть першим кроком до повноцінного переходу на українську мову [2].

У контексті історичних причин варто зазначити, що тривала русифікація українського суспільства залишила глибокий слід у комунікативній практиці населення. Зокрема, письменниця Лариса Ніцой у своєму інтерв'ю підкреслює, що частина українців була змушена переходити на російську мову внаслідок складних історичних обставин та репресій радянської політики, що сприяло виникненню змішаного мовлення, яке сьогодні називають суржи́ком [3]. Географічне поширення суржику в Україні не є випадковим і тісно пов'язане з адміністративним впровадженням російської мови в індустріальних центрах та великих містах. Найбільш яскраво це прослідковувалось на територіях Сходу та Півдня України, де внаслідок радянської політики «зближення націй» українська мова витіснялася з офіційної сфери, залишаючись переважно в побуті сільського населення. При переїзді селян до міст відбувалося стихійне змішування мов: намагаючись пристосуватися до російськомовного міського середовища, люди мимоволі створювали гібридні форми. Сьогодні, в умовах війни, це явище набуває нового, патріотичного забарвлення саме в цих регіонах. Для багатьох мешканців прифронтових територій суржик став формою свідомого опору – це вже не «зіпсована мова», а маніфестація відмови від чистої російської на користь українського вектора. Таким чином, суржик маркує перехідні території, де відбувається найскладніша, але найважливіша трансформація національної ідентичності: від русифікованого минулого до українського майбутнього [1,4].

Сьогодні суржик існує як звична форма спілкування для частини населення. Ставлення до нього є неоднозначним. З одного боку, суржик часто сприймають як ознаку низького рівня культури мовлення. З іншого – фахівці зазначають, що він може виконувати роль певного перехідного етапу для тих, хто поступово переходить з російської на українську мову. Саме тому виникає питання: чи є суржик виключно негативним явищем, чи він може відігравати певну роль у формуванні національно-лінгвістичної ідентичності. Особливо

це актуально для студентського середовища, де мовні звички активно змінюються. У щоденному спілкуванні молодь часто вживає змішану мову в побуті – у колі друзів, у навчанні та в неформальних ситуаціях. У таких випадках використання суржику виступає швидким і практичним засобом комунікації, який знижує комунікативний бар'єр між літературною нормою і розмовною потребою висловити думку. Така вербальна поведінка закріплюється і стає частиною повсякденного лексичного репертуару. Сфера соціальних мереж і цифрового спілкування істотно впливає на розповсюдження суржику. У віртуальних спільнотах, чатах і пабліках поєднання українських і російських елементів сприймається як нормальний спосіб вираження думки. Це частково пояснюється прагненням швидко сформулювати думку та адаптуватися до середовища спілкування співрозмовників, що часто володіють різними філологічними компетенціями.

Оцінки впливу суржику на стилістику мовлення є різними. Частина мовознавців і культурних діячів вважає його проблемою, оскільки частіше використання змішаного мовлення може сприяти послабленню норм літературної української, формуванню стійких стереотипів, що знижують загальний рівень культури висловлювання. Цей погляд часто можна почути в публічних дискусіях, де суржик розглядають як «нечисту» форму мови, що спотворює її автентичність і норми. Інші фахівці та експерти з філології зазначають, що суржик не слід розглядати виключно як негативне явище. Для багатьох мовців використання змішаної мови стає початковим кроком до більш усвідомленого й правильного застосування літературної української, дозволяючи поступово адаптувати мовленнєві звички до української норми [4].

Отже, підтримка мовців, які використовують суржик, є важливою. Часто це люди, що свідомо намагаються перейти на українську, і засудження їхнього комунікативного вибору може лише гальмувати цей процес. Освіта, медіа та культурні практики мають стимулювати поступовий розвиток культури мовлення, допомагаючи мовцям зміцнювати національну самобутність, не створюючи зайвого тиску чи сорому. Суржик не слід розглядати виключно як проблему. Він показує живу лексичну практику, дозволяє частині суспільства плавно формувати нову національну свідомість та ідентичність. Саме терпимість і підтримка допомагають українцям переходити на українську мову більш природно та ефективно.

Література

1. Ренесанс суржику в сучасній українській культурі і що із цим робити [Електронний ресурс] // Тиждень. – Режим доступу: <https://tyzhden.ua/renesans-surzhyku-v-suchasnij-ukrainskij-kulturi-i-sho-iz-tsym-dielat/> (дата звернення: 29.03.26)
2. Суржик в Україні: мовний омбудсмен Івановська висловила про явище [Електронний ресурс] // 24 канал. – Режим доступу: https://24tv.ua/education/surzhik-ukrayini-movniy-ombudsmen-ivanovska-vivlovilasya-pro_n2924630 (дата звернення: 29.03.26)
3. Українців «згвалтували» російською мовою: Ніцой розповіла, чому в Україні з'явився суржик [Електронний ресурс] // УНІАН. – Режим доступу:

<https://www.unian.ua/society/ukrajinciv-zgvaltuvali-rosiyskoyu-movoyu-nicoy-rozpovila-chomu-v-ukrajini-z-yavivsyia-surzhik-novini-ukrajini-11606218.html> (дата звернення: 29.03.26)

4. Успадковані стереотипи про українську мову: як відбувалася русифікація Півдня та Сходу країни [Електронний ресурс] // Суспільне Новини. – Режим доступу: <https://suspilne.media/zaporizhzhia/676604-uspaddockani-stereotipi-pro-ukrainsku-movu-ak-vidbuvalasa-rusifikacia-pivdna-ta-shodu-krajini-intervu-z-istorikom/> (дата звернення: 29.03.26)

Мельніченко Юлія – старша лаборантка
кафедри українознавства та суспільних наук
Миколаївського національного аграрного
університету

ЗАПОЗИЧЕННЯ ЧИ ЗАСМІЧЕННЯ? РОЛЬ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Сучасна українська мова перебуває в умовах активних змін, зумовлених процесами глобалізації, інформатизації та міжкультурної комунікації. Одним із найпомітніших явищ є зростання кількості іноземних запозичень, передусім із англійської мови. Це викликає неоднозначні оцінки серед мовознавців і носіїв мови: з одного боку, запозичення розглядають як природний шлях розвитку лексики, з іншого – як загрозу мовній самобутності. Актуальність дослідження полягає у необхідності з'ясувати роль іноземної лексики в сучасній українській мові та визначення меж її доцільного використання. Метою дослідження є аналіз функцій запозичених слів, шляхів їх утворення і причин поширення, впливу на мовну норму з урахуванням конкретних мовних прикладів.

Запозичення як мовне явище не є новим для української мови. У різні історичні періоди вона активно засвоювала лексику з інших мов. У ХХІ столітті домінуючим джерелом запозичень стала англійська мова, що пов'язано з її статусом глобальної мови науки, технологій і бізнесу.

Основними причинами поширення іноземної лексики є поява нових понять, вплив медіа та прагнення до мовної економії. Наприклад, у сфері інформаційних технологій активно вживаються слова *стартап* (укр. початковий проєкт, нове підприємство), *дедлайн* (укр. кінцевий термін), *фриланс* (укр. позаштатна робота). У багатьох випадках іноземні варіанти є коротшими або звичнішими в професійному середовищі.

Важливим аспектом дослідження є шляхи утворення запозичень у сучасній українській мові. Серед них можна виділити кілька основних:

- пряме (фонетичне) запозичення – передавання іноземного слова з урахуванням фонетичних норм української мови: *лайк* (від англ. like), *пост* (від post), *блогер* (від blogger).

Науково-практичне видання

**УКРАЇНОЗНАВЧИЙ ВИМІР У СУЧАСНІЙ НАУЦІ:
ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТ**

**Матеріали VIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

Технічний редактор – Кравченко Тетяна

Комп'ютерна верстка – Талюта Ірина

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54010, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1155 від 17.12.2002 р.